Rigorózní práce **Mgr. Miluše Kadlecové**

na téma

„Věcná břemena s přihlédnutím k ustanovením nového občanského zákoníku"

P o s u d e k o p o n e n t k y

Předložená rigorózní práce má celkem 104 strany (tzv. vlastního textu). Datována je k červenci 2013.

Práce je rozdělena do jedenácti bodů, resp. částí: prvou částí je „úvod", poslední „závěr". Většina ostatních částí je dále členěna. Členění ale není tak detailní, jak by bylo potřebné, text je tudíž poněkud slitý, autorka přechází od jednoho problému k druhému, aniž by to nějak vhodně označila (totiž jinak než pouhým odstavcem); pokud právní úpravě v OZ č. 89/2012 Sb. (dále jen „OZ 2012") není věnovaná samostatná (označená) část textu, přechází autorka od traktování problematiky upravené v OZ č. 40/1964 Sb. (dále jen „OZ 1964"), aniž přechod uvede jinak než slovy „podle ..." (či pod.).

Práci je předřazen obsah, za „závěrem" je uveden „Seznam použité literatury", „Seznam příloh", přílohy, abstrakt (ve dvou jazycích), summary a klíčová slova.

Na tomto místě je vhodné uvést toto:

Již v „Obsahu" zaujme čtenáře nejen to, jak problematiku, jíž autorka práci zasvětila, hodlá vyložit, ale zejména to, co vyložit nehodlá: rigorózní práce, která ani v nejmenším nereflektuje fakt, že česká republika není jediným státem na světě, že naopak je kolem nás nemálo vysloveně právně-teoreticky zajímavých právních úprav (namátkou třeba ruská nebo polská, anebo francouzská, rakouská, německá nebo švýcarská, atd. atd.), a to takových, které jsou vesměs dosažitelné alespoň v bazální podobě zákonného textu na webu, dokonce nejednou v překladu do angličtiny.

Seznam literatury – autorka rozlišuje „Publikace" a „Články" - je uspořádán nikoli podle abecedy, ale podle roku uveřejnění toho kterého výstupu. Seznam

literatury je více než chudý, postrádám v něm nejen všechny tři u nás v době psaní práce publikované komentáře k občanskému zákoníku (C.H.Beck, ASPI, resp. Wolters Kluwer, Linde), ale také všechnu literaturu, která je právě v těchto komentářích dobře seznatelná. Až na několik málo výjimek, pracuje autorka s výstupy autorů nijak významných, přitom dobrých prací vyšlo k rubrikované problematice nemálo. Aby bylo jasno: vůbec nemám na mysli dobu po 1.8.2013, ale výhradně dobu starší.

Klade se otázka po smyslu připojení příloh. Právní věty jsou dobře dohledatelné (např. v cit. komentářích), schéma je – podle mého názoru – jen přepisem schématu publikovaného jinou osobou (soudím tak podle shodných chyb).

Není jasné, zda autorka rozumí pojmům abstrakt a summary. Obdobné ovšem lze konstatovat o bodu „závěr". Hesla, jež tyto části práce obsahují, mají takřka nulovou vypovídací hodnotu, a rozhodně nepatří do práce vědecko-teoretické, jakou má rigorózní práce být.

S tím souvisí i obsahová stránka úvodu, ale o tom až dále.

K formální rovině práce patří ještě posouzení poznámkového aparátu. Je sice na první pohled bohatý, totiž číselně, ale protože není veden lege artis, je v podstatě velmi chudý. Odkazy na použitou literaturu jsou sporé. Většina poznámek obsahuje pouhé odkazy na ustanovení některého z cit. kodexů, což jistě nelze považovat za správné: tyto odkazy patří do závorky za větu (do textu) – jak by autorka zjistila, kdyby byla studovala vhodnou vědeckou literaturu.

V neposlední řadě je třeba podotknout, že autorka nezvládla jeden ze základních úkolů při psaní právnického textu: tzv. legislativní zkratky. Vzhledem k tomuto nedostatku celou práci „bojuje nerovný boj" s označováním relevantních civilních kodexů, jednou v textu, podruhé v poznámkách.

Klade-li se požadavek, aby téma rigorózní práce bylo aktuální, resp. nové, pak lze snad konstatovat, že se o aktuální, i když ne nové téma jedná. Aktuálnost je dána faktem přítomnosti dvou „relevantních" civilních kodexů, tj. OZ 1964 a OZ 2012, když druhý z nich představuje vlastně návrat k připravovanému legislativnímu textu osmdesát, sedmdesát let starému.

Z tohoto hlediska je jistě téma samo o sobě náročné na teoretické znalosti.

Vstupní údaje, zejména zůstala-li autorka na půdě České republiky, nebyly nijak složité. Ukázalo se ale, že autorka – snad pro svou praktickou činnost právníka – pozapomněla na samo teoretické řešení jádra věcných břemen, resp. věcných práv vůbec. Vždyť mezi věcnými a obligačními právy je nutno vést zásadní hranici. Zatímco u obligačních práv můžeme mluvit o právních vztazích, resp. právních poměrech, o osobách, stranách atd., u věcných práv a věcných břemen především jde vždy jen o věci! Věci sloužící a věci panující. Oprávnění a povinnost (osoby oprávněné a povinné) jsou spojeny vždy s věcí, rozhodná je věc, nikoli subjekt. Jedná se o iura in rem, a z toho je třeba vyjít. Problém práce je v tom, že je-li vadná výchozí teze (tj. tvrdí-li se, ovšem chybně, že věcné břemeno je právní vztah!, a poznamenávám, že tento názor nesdílí s autorkou práce nikdo!), nemůže být bezvadné žádné dovozování.

Stejně problematická je i autorčina práce, pokud jde o metodickou rovinu. Autorka zůstává u analýzy tématu, u exegeze problematiky. Ovšem vzhledem k tomu, že autorka zvolila téma tak široké, jaké zvolila, zůstává nutně i všechna analýza velmi povrchní a povšechná, prostě pokud by se autorka chtěla pustit jen trochu do hloubky (což na jednom místě skutečně učinila - str. 83 násl.), zvětšil by se nepřijatelně rozsah práce. Autorka ani neindukuje, ani nededukuje, nesrovnává ani tam, kde se srovnání očividně nabízí. Plochý přístup k tématice je potencován tím, že autorka vyslovuje svůj názor na všeho všudy třech místech, a hodnotí na dvou místech. Přitom by se tolik nabízelo vyslovit hodnotící soudy jak o právní úpravě, tak o soudních rozhodnutích, i o citované literatuře (i o stanoviscích citovaných dle této literatury)! Takto lze také dovodit, že aniž je v úvodu práce cíl práce byť jen naznačen, stává se celkem zřejmým při čtení textu: autorka hodlá vyložit téma – nejspíš laikovi, protože kdyby adresátem jejího snažení měl být právník, musela by téma podat jinak.

Chybí-li v úvodu práce vymezení cíle, pak závěr práce (srov. již výše) postrádá právě to, co od závěru obvykle očekáváme: shrnutí výsledků vědecko-teoretického bádání autora, které nám bylo autorem předestřeno na předchozích stránkách. Konstatuje-li ovšem autorka v samém konci práce, že *základní principy, na kterých věcná břemena spočívají, zůstanou i přes jisté změny zachovány*, působí to téměř úsměvně: vždyť přece pokud by tomu tak

nebylo, nebylo by vůbec možné o věcných břemenech mluvit.

Bohužel ani po jazykové stránce autorka zcela nevyhověla standardním požadavkům. Autorka především zdaleka ne vždy hovoří právním jazykem, nepoužívá přesně právní pojmy. Práce obsahuje také gramatické chyby. Sám styl vyjadřování hodnotím pozitivně, autorka nepíše nesrozumitelně, naopak, její vyjadřování je pěkné (s výhradou tu a tam se vyskytujících slangových výrazů).

Závěrem považuji za nutné konstatovat, že předložená práce se vyznačuje mnohými zásadními nedostatky, které snižují její kvalitu pod přijatelnou úroveň.

Vzhledem k tomu práci n e d o p o r u č u j i k přijetí.

V Praze, 28.12.2014

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
oponentka